

บทคัดย่อ

168861

ชื่อภาคานิพนธ์ : ความตระหนักต่อการจัดการขยะของผู้อยู่อาศัยบริเวณริมคลอง
บางใหญ่ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต
ชื่อผู้ศึกษา : นางทัศนีย์ บุญยะผลึก
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2548

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงระดับความตระหนักต่อการจัดการขยะของผู้อยู่อาศัยบริเวณริมคลองบางใหญ่ อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อการจัดการขยะของผู้อยู่อาศัยบริเวณริมคลองบางใหญ่ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการขยะและแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อยู่อาศัยบริเวณริมคลองบางใหญ่ จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล 2) แบบวัดความตระหนักครอบคลุม 3 องค์ประกอบคือ การรับรู้ปัญหามลพิษที่ทำให้แม่น้ำเสียของคลองบางใหญ่ การเห็นความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ การมีส่วนร่วมในการป้องกันและการแก้ไขปัญหามลพิษ และ 3) คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาการจัดการขยะ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามลพิษและแนวทางในการป้องกันปัญหามลพิษบริเวณริมคลองบางใหญ่ แบบสอบถามและแบบวัดที่ใช้ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และแบบวัดความตระหนักผ่านทดสอบความเชื่อถือได้ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .81 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance)

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้ คือ

1. ด้านข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 52.5 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 36.0 ปี ร้อยละ 35.0 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 26.7 มีรายได้ต่อเดือนเท่ากับ 5,000 - 8,000 บาท ร้อยละ 24.2 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา(ป.4 - 6) ร้อยละ 36.7

อยู่อาศัยอยู่บริเวณริมคลองบางใหญ่มานานมากกว่า 6 ปี ร้อยละ 43.3 เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย และร้อยละ 45 มีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านชั้นเดียว

2. ด้านความตระหนักต่อการจัดการขยะของผู้อยู่อาศัยบริเวณริมคลองบางใหญ่ กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนัก 4 โดยเฉลี่ยมีความตระหนักอยู่ในระดับสูงทั้งในภาพรวม และในแต่ละองค์ประกอบ โดยเรียงจากคะแนนสูงสุดมาต่ำสุดได้ดังนี้คือ 1) การเห็นความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะ 2) การรับรู้ปัญหาขยะทำให้น้ำในคลองบางใหญ่เน่าเสีย และ 3) การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะ ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยทางสถิติกับความตระหนักต่อการจัดการขยะของผู้อยู่อาศัยบริเวณริมคลองบางใหญ่ คือ ระดับการศึกษา โดยผู้อยู่อาศัยบริเวณริมคลองบางใหญ่ที่มีการศึกษาระดับสูง (สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3) มีความตระหนักต่อการจัดการขยะมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำ (มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือต่ำกว่า)

4. จากคำถามปลายเปิดด้านปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะที่กลุ่มตัวอย่างรายงานมากที่สุด คือ เรื่องการมีจำนวนถังขยะไม่เพียงพอ (ร้อยละ 44.0) ด้านข้อเสนอแนะในการจัดการขยะของผู้อยู่อาศัยบริเวณริมคลองบางใหญ่ กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะมากที่สุด คือ เรื่องการให้เทศบาลจัดถังขยะเพิ่มให้กับชุมชนมากขึ้น (ร้อยละ 36.0) สำหรับด้านแนวทางในการป้องกันขยะบริเวณริมคลองบางใหญ่ที่กลุ่มตัวอย่างเสนอมากที่สุด คือ เรื่องการจัดกิจกรรมรณรงค์การคัดแยกขยะ (ร้อยละ 38.0)

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ผู้ศึกษามีประเด็นที่จะเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการขยะให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นดังนี้ คือ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสถาบันศึกษา และครอบครัว ควรส่งเสริมให้ความรู้ และปลูกฝังให้เด็กนักเรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาให้เกิดความตระหนักต่อการจัดการขยะที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อธรรมชาติ โดยเฉพาะการคัดแยกขยะก่อนทิ้งลงถังขยะ 2) หน่วยงานเทศบาลควรมีการสำรวจความต้องการถังขยะ และจัดหาดังขยะให้เพียงพอกับความต้องการของผู้อยู่อาศัยบริเวณริมคลองบางใหญ่ และ 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมรณรงค์ ได้แก่การมีป้ายประชาสัมพันธ์ให้มีการจัดการคัดแยกขยะ และควรสร้างเครือข่ายองค์กรต่าง ๆ เรื่องสิ่งแวดล้อม เช่น ชมรมอนุรักษ์คลองบางใหญ่ของคนภูเก็ต เป็นต้น

ABSTRACT

168861

Title of research Paper : Awareness of the Garbage Problem of People along the Bangyai Canal in Krathu District, Phuket Province.
Author : Mrs. Tasanee Bunyapaluek
Degree : Master of Arts (Social Development)
Year : 2005

The three objectives of the study were (1) to examine the degree of awareness of the garbage problem of people along the Bangyai canal; (2) to indicate the factors related to their awareness of garbage problem, and (3) to identify the problems and to seek some suggestions on how to solve the garbage disposal problem.

A questionnaire was employed to collect the data from 120 people living along the Bangyai canal in Krathu District, Phuket Province. The questionnaire was composed of three parts : (1) personal characteristics of the respondents; (2) measurement of the awareness of garbage disposal, which covered three dimensions : being aware that garbage caused water pollution in the Bangyai canal, realizing the importance of preventing and solving the garbage problem, and participating in the preventing and solving the garbage problem; and (3) open-ended questions about the garbage disposal management, including some suggestions on solving the garbage problem along the Bangyai canal. The questionnaire was examined for its validity and tested for its reliability (Alpha coefficient = .81). Percentage, mean and standard deviation were used to describe the data, and t-test and one-way Analysis of Variance to test the hypotheses.

The findings were summarized below.

1. Personal characteristics of the respondents. About 52.5 percent of the respondents were female. The average age was 36.0. About 35.0% were engaged in general employment. About 26.7% had a monthly income of 5,000 - 8,000 baht. About 24.2% finished elementary school (Prothom 4-6). About 36.7%

lived along the Bangyai canal for more than 6 years. About 43.3% had their own houses. About 45% lived in detached houses.

2. Awareness of the garbage problem. The people in the study were aware of the garbage problem at a high level. The components of the awareness could be ranked from the highest mean to the lowest as follows : (1) realizing the importance of preventing and solving the garbage problem, (2) being aware that garbage caused water pollution in the Bangyai canal, and (3) participating in preventing and solving the garbage problem, respectively.

3. The factor significantly related to their awareness of the garbage problem was education. That is those whose education was higher than Matthayomsuksa 3 were more aware of the garbage problem than those whose education was Matthayomsuksa 3 or lower.

4. From the open-ended questions, it was found that the most serious problem of garbage disposal was the insufficient number of dustbins (44.0%). What most of them suggested was to provide more dustbins for the communities (36.0%). As for the prevention of the garbage problem, they suggested holding a garbage selection campaign (38.0%)

For the effectiveness of garbage disposal, the following were recommended : 1) The government agencies concerned, educational institutions and the family institute should educate children since they were in elementary school to be aware of the importance of a correct way of garbage disposal - a way that is friendly to the nature - especially garbage selection before throwing it into dustbins. 2) The municipal agency should conduct a survey to find out the need for dustbins. It should provide enough dustbins to meet the need of people along the Bangyai canal. 3) The agency concerned should hold a campaign about garbage disposal. Signs regarding garbage selection should be posted at different places. A network of organizations dealing with environmental conservation, such as the Bangyai Canal Conservation Club of Phuket People, should be built.